

MUTKU

Muotoilu-
kasvatusta
peruskouluun

A HAVAINNOINTI JA TUTKIMINEN

A1 MUOTOILUN MAAILMA JA MUOTOILUSUUNNISTUS

TUNTIKEHYKSEN OSA-ALUE:

HAVAINNOINTI JA TUTKIMINEN

A1 MUOTOILUN MAAILMA JA MUOTOILUSUUNNISTUS

Kesto: 1 kaksoistunti, 45 min + 45 min

Aihe:

Etsitään ja löydetään muotoilua ympäristöstä.

Aloitetaan muotoilun maailmaan tutustuminen. Tutustutaan valmiin kuvaesityksen, kysymysten, keskustelun ja piirrostehävän avulla muotoilun ilmenemismuotoihin oppilaiden arjessa, sekä muotoilun alaan liittyviin ammattiryhmiin. Tutustutaan luonnoskirjan käyttöön. Opitaan käyttämään luonnoskirjaa aktiiviseen luonnosteluun ja muistiinpanojen tekemiseen. Havainnoidaan kouluympäristöstä löytyvää muotoilua muotoilusuunnistuspelin avulla. Jatketaan havainnointia kotona ja tehdään kotitehtävä luonnoskirjaan.

Tavoite:

Ensimmäisen kaksoistunnin tavoite on, että oppilaat huomaavat muotoilun roolin omassa ympäristössään. Oppilaat ymmärtävät millaista hyvä muotoilu voi olla ja oppivat arvostamaan sitä. He pystyvät suhtautumaan muotoiluun kriittisesti ja esittämään omia vaihtoehtoisia ideoitaan.

Havainnoidaan sekä julkisen että yksityisen tilan muotoilua: Koulussa olevaan muotoiluun tutustutaan suunnistuspelin avulla, opetellaan luonnoskirjan käyttöä, nopeaa luonnostelutekniikkaa ja tiimityöskentelyä. Kotitehtävässä siirrytään kodin esineiden havainnointiin. Kotoa löytyvään muotoiluun tutustutaan jokaisesta kodista löytyvän mukan tai kupin tarkastelun kautta.

Vinkki! Muotoiluprosessin taltioiminen on tärkeää. Mutku-tunteja ja tehtäviä voidaan dokumentoida myös oppilaiden omilla kännykkäkameroilla.

Tila: Luokkahuone, muu kouluympäristö sopimuksen mukaan

Välineet: Datatykki esityksen näyttämistä varten. Luonnoskirjat ja värejä. Muotoilusuunnistuspeli.

Valmistelut ennen tuntia: Muotoilusuunnistuksen pelikorttien tulostaminen ja leikkaaminen. Pelikorttipohjat löytyvät Mutkun Open oppaan lopusta.

MUTKU

A HAVAINNOINTI JA TUTKIMINEN

A1 MUOTOILUN MAAILMA JA MUOTOILUSUUNNISTUS

TUNNIN KULKU

Kuvaesitys ja keskustelu (25 min)

Aloitetaan Mutku opettajan johdolla katsomalla yhdessä ensimmäisen tunnin kuvaesitys kysymyksineen. Kysymykset löytyvät PowerPoint-esityksen opettajalle näkyvästä osiosta. esim.

- Mikä tässä luokassa on muotoiltua?
- Minkälaisia erilaisia ominaisuuksia esineillä on?
- Kuinka muuttaisit näitä ominaisuuksia?
- Onko kyseinen esine mielestäsi hyvin muotoiltu, kaunis tai käytännöllinen?

Luonnoskirjat (15 min)

Luonnoskirjojen jakaminen oppilaille Mutku-työskentelyä varten.

Luonnoskirjaa käytetään jatkossa muotoilukasvatuksen tunneilla tehtävien muistiinpanojen ja kotitehtävien tekemiseen. Otetaan luonnoskirja käyttöön kirjoittamalla siihen oma nimi ja tehdään ensimmäinen luonnos.

LUONNOSTELU on nopeaa piirtämistä. Luonnokset eivät ole valmiita ja täydellisiä kuvia, vaan suuntaa-antavia, nopeita hahmotelmia. Luonnos voi jäädä kesken. Se on piirretty ”muistiinpano”, jossa esitetään vain tärkeimmät asiat.

Luokka jaetaan 3–4 oppilaan ryhmiin seuraavan tunnin Muotoilusuunnistusta varten. (5 min)

Vinkki! Keskustelun ei tarvitse toteutua pelkästään viittaamalla ja puheenvuoroa pyytämällä. Tarkoituksena on luoda keskustelua opettajan ja oppilaiden välille. Valmiit kysymykset ja suunnistuspeli auttavat vaihtamaan mielipiteitä sekä jakamaan ajatuksia ja ideoita.

– Välitunti

A HAVAINNOINTI JA TUTKIMINEN

A1 MUOTOILUN MAAILMA JA MUOTOILUSUUNNISTUS

Muotoilusuunnistus (40 min)

Muotoilusuunnistus auttaa oppilaita havaitsemaan arkiympäristössä esiintyvää muotoilua. Suunnistuksen aikana havainnoidaan muotoilua koulun tiloissa eli puolijulkisessa tilassa ja harjoitellaan nopeaa piirtämistä luonnoskirjaan. Tarkoitus ei ole jäädä hiomaan täydellistä kuvaa löydetyistä esineistä, vaan piirtää se nopeasti muistiin omaan kirjaan ja jatkaa suunnistusta eteenpäin. Tiiminä toimiminen on yksi muotoilun tärkeistä toimintatavoista kun tehdään esim. yhteistyöprojekteja. Muotoilusuunnistuksessa toimitaan oman ryhmän kanssa tiiminä, eli etsitään korttien esineitä yhdessä ja päätetään yhdessä, mikä esine piirretään luonnoskirjoihin. Opettaja voi soveltaa peliä ryhmien koon ja käytössä olevan ajan ja tilan mukaan.

- Jaetaan luokka 3–4 oppilaan ryhmiin
- Käydään ohjeet läpi ja jaetaan jokaiselle ryhmälle 2–3 suunnistuskorttia (5 min)
- Suunnistusta oman ryhmän kanssa koulun tiloissa (15 min)
- Paluu luokkaan sovittuna aikana!
- Löytöjen esittely muulle luokalle (20 min)

Peliohjeet:

Etsikää ryhmissä kortteihin kirjoitetut esineet tai asiat koulun tiloista.

Kun ryhmäsi löytää oikean esineen, luonnostelkaa se nopeasti piirtäen tai kuvaillakaa sitä sanoilla, jokainen omaan luonnosvihkoonsa.

Miettikää ryhmän kanssa, mikä tämän esineen muotoilussa on hyvää ja mikä huonoa. Onko esine tarpeellinen? Toimiva? Kivan näköinen? Käytännöllinen?

Minkälainen esine on? Keksikää yhdessä ainakin yksi esinettä kuvaava sana! Kirjoittakaa se muistiin.

Mitä muutoksia tähän esineeseen voisi tehdä? (väri, muoto, materiaali...) Kirjoitetaan muutosehdotukset muistiin omiin luonnoskirjoihin esineen kuvan viereen.

Sovi opettajan kanssa, millä alueella voitte liikkua suunnistuksen aikana.

Muistathan antaa muille luokille työrauhan kun liikutte luokan ulkopuolella!

Sovi opettajan kanssa mihin aikaan palataan luokkaan.

Löytöjen esittely muulle luokalle (20 min)

Valitkaa yhdessä yksi löydöstänne ja esitelkää se muille ryhmille.

Esitelkää kaikki omat luonnoksenne tästä esineestä. Kertokaa minkälainen esine oli.

Kertokaa muille jokin esineeseen yhdessä ideoitu muutos.

Luokka voi kommentoida muutosehdotuksia ja tehdä lisää ehdotuksia.

Keskustelua voidaan jatkaa yhdessä luokan kanssa. Opettaja voi ohjata keskustelua tekemällä hullujakin muutosehdotuksia tarkkaillen samalla oppilaiden reaktioita. Tartutaan sekä negatiivisiin että positiivisiin reaktioihin ja keskustellaan niistä. Mikä on mahdollista ja mikä ei.

A HAVAINNOINTI JA TUTKIMINEN

A1 MUOTOILUN MAAILMA JA MUOTOILUSUUNNISTUS

KOTITEHTÄVÄ

Tehtävän ohjeistus 5 min

MUN MUKI

Kodin esineitä havainnoivan piirustustehtävän aiheena on kotoa löytyvä muki.

Jatka muotoilun havainnoimista kotona: Valitse tehtävän kohteeksi kotoasi muki tai kuppi.

Se voi kuulua myös toiselle perheenjäsenelle, jos saat lainata sitä!

Luonnostele se luonnoskirjaan. Voisiko mukissa muuttaa jotain?

Piirrä nyt viereiselle sivulle miten haluaisit muuttaa mukia.

Varaudu esittelemään muki seuraavalla tunnilla. Voit kirjoittaa vastaukset muistiin luonnoskirjaan.

Miksi valitsit juuri tämän mukan?

Kuka sen on hankkinut ja mistä?

Kuka sen on tehnyt tai suunnitellut?

Missä se on valmistettu?

Kuka mukia käyttää ja koska?

Mikä siinä on hyvää ja mikä huonoa?

Muista ottaa muki ja luonnoskirja seuraavalle tunnille mukaan!

Kotitehtävä voidaan käydä seuraavan tunnin alussa läpi niin, että muki järjestetään ryhmiin pöydille värien, koon tai mukeissa olevien kuvien ja tekstien mukaan. Mukit käydään läpi ryhmä kerrallaan ja oppilaat esittelevät luonnoksensa ja ideansa mukien muutoksista. Tätä aihepiiriä voi halutessaan syventää lisätehtävällä.

MUTKU

A HAVAINNOINTI JA TUTKIMINEN

A1 MUOTOILUN MAAILMA JA MUOTOILUSUUNNISTUS

LISÄTEHTÄVÄ:

Niille, jotka haluavat jatkaa havainnointiteemaa ja syventää A1 tunnin aiheiden parissa työskentelyä. Tehtävä voidaan toteuttaa missä vaiheessa Mutku-kokonaisuutta tahansa tai itsenäisenä tehtävänä.

TUOTEKUVAUS

Valokuvataan esineryhmiä ministudiossa

Kuvaustilanne: Lasten kotoa tuomia mukeja sijoitetaan valkoiselle paperille pöydän päälle ja niitä kuvataan ryhmissä, jotka on järjestetty esimerkiksi värien, koon tai mukeissa olevien kuvien ja tekstien mukaan. Tuotekuvaukseen voidaan tuoda myös vaikka omia lempiesineitä, tai kuvata koulusta löytyviä esineitä.

Välineistö: Kuvaamisessa voidaan käyttää kameraa tai oppilaiden omia kännykkäkameroita. Jos käytössä on tulostin, voidaan lasten ottamat tuotekuvat tulostaa myöhemmin ja liittää mukeja esittävien luonnosten viereen omiin luonnoskirjoihin.

Ministudion rakentaminen: Sijoitetaan pieni pöytä seinän viereen. Teipataan rullassa olevan valkoisen paperin ylälaita seinään noin metrin korkeudelle pöydän pinnasta. Annetaan paperin laskeutua seinältä pöydälle ja siitä lattialle. Tavoitteena on saada rypytön valkoinen tausta kuvattavalle esineelle. Kuvaustilanteessa pyritään välttämään kovien varjojen syntymistä ottamalla huomioon valon suunta.